

Muzica lagarelor si arta de a trai

A fost o placere sa ascultam copiii cantand un fragment din opera *Brundibar* de Hans Krasa, una din putinele si din cele mai frumoase opere scrise pentru copii. Concertul a avut loc in *Salle des abeilles*, Sala albinelor, din Palatul Eynard din secolul XIX in Geneva. Sala, in culori pastel, cu fresce trompe à l'œil, cu albine gingase desenate pe plafon, are farmec. Concertul era intitulat *Musiques assassinées*, in memoria compozitorilor si artistilor asasinati si a melodiilor care au murit o data cu ei, cei care ar fi putut sa le creeze.

Copiii cantau cu foc, jucandu-si rolurile cu voce buna. In sala tixita, publicul era infiorat de o placere resimtita cu o strangere de inima, cu un frison de groaza. Hans Krasa (1899 – 1944) pierise la Theresienstadt/Terezin, acest lagar de concentrare « model », organizat de hitleristi pentru a amagi Crucea Rosie si opinia publica internationala. Filmul de propaganda realizat de nazisti prezinta viata civilizata a internatilor, concerte de muzica clasica si corul de copii intreprindand *Brundibar*. Dupa spectacol, acesti copii, in afara de doi, au fost trimisi in camerele de gazare.

Unul din cei doi copii care au supravietuit a fost Raphael, fiul lui Alice Herz-Sommer, care a implinit 107 ani in noiembrie 2010. Articole si filme despre Alice, cum o numim cu admiratie si tandrete, circula demult pe internet. S-a nascut la Praga, pe vremea aceea un centru de cultura, intr-o familie instarita, tatal industriar, mama pianista talentata, prietena din copilarie cu Gustav Mahler. Alice isi aduce aminte bine de Franz Kafka care facea parte din cercul restrans de prieteni ai familiei si povestea copiilor intamplari ciudate. De la varsta de 5 ani, fetita ia lectii de pian, la 16, devine o solista cu succes. Se indragosteste de un coleg muzician, Leopold Sommer ; tinerii se casatoresc si au in 1937 un baietel, care va deveni dupa razboi un violoncelist de prestigiu.

In 1943 intreaga familie este deportata la Terezin, lagar de « vitrina ». Leopold e trimis la Auschwitz, Alice si Raphael raman in lagar. In fiecare zi Alice da concerte deportatilor sau nazistilor. E convinsa ca asta tine viata nu numai in ea, ci si in cei care o asculta. Supravietuieste si emigreaza impreuna cu fiul ei in Israel, apoi in Anglia la Londra.

Vedem o femeie care la 107 ani exerseaza la pian in fiecare zi timp de 3 ore. Se intretine cu prietenele ei. Interviuuri fac cu siguranta parte din programul ei. Ne vorbeste de dragostea ei de muzica, de oameni, de viata. Este un om fericit.

De ce ne miram ? De ce ne indoim, in adancul nostru, ca am fi capabili de aceeasi forta, de aceeasi generozitate, de iubire de oameni, ca ea, care a trait in epoca unei barbarii abisale ? Ce putem invata de la ea ? Oare se poate invata asa ceva ? Care este secretul? *Optimismul. Sa vezi binele. Depinde de noi care aspecte ale existentei vrem sa vedem*, spune ea. *Daca dai, primesti.*

Si totusi : Cum e posibil sa creezi frumosul in mijlocul infernului ? Cum poti sa exersezi, sa interpretezi, vazand suferinta altora, stiind ca moartea te pandeste ? Desigur, era singura modalitate de a castiga un ragaz, de a pastra o speranta. Nu ne scapa ambivalenta acestui act de adaptare la sistemul calailor : pozand in fata inspectorilor de la Crucea Rosie, mimand o viata normala, cantand marsuri pentru a cadenta pasul deportatilor in drum spre locul lor de munca, artistii

inlesneau functionarea masinarii naziste. Dar nu exista alternativa. Era singurul mijloc de a se salva si de a-si conserva integritatea mentala si psihica. Erau concentrati sa cante si sa joace cat se poate de bine, fara note false. Absorbiti de muzica pe care o adorau, nu aveau timp, nici energia sa se ocupe de mizeria din jur, de spectrul mortii.

Raphael povestea ca a pastrat multe amintiri frumoase din perioada din Terezin. Iar mama lui nu inceteaza sa repete ca « lumea e minunata, e plina de frumuseti si plina de minuni. » Rasul ei luminos imi aminteste de rasul mamei mele care a trecut prin Auschwitz. Dragostea ei de semeni evoca dragostea pe care tata o purta fata de oameni si o starnea in oameni. Stralucirea lor ne incalzeste, ne ghideaza.

Getta Neumann

Brundibar filmat la Theresienstadt

http://www.youtube.com/watch?v=nXvFKAtTa_k&feature=related

For Holocaust Survivor, Life Is Still Beautiful

By Theunis Bates

<http://www.aolnews.com/world/article/life-is-beautiful-for-holocaust-survivor-alice-herz-sommer-who-turns-107/19732458>

Articol trimis de Pista Benedict